

Становище

от проф. д-р Лидия Младенова Георгиева, дм

за дисертационния труд

на Добринка Огнянова Калпачка

докторант в Катедра „Логопедия”, ФОЗЗГС ЮЗУ „Неофит Рилски”, гр.
Благоевград

на тема:

„НАУЧНО-БАЗИРАНА ДИАГНОСТИКА ПРИ АФАЗИЯ: ДЕФИНИРАНЕ НА ПРОГНОСТИЧНИ ИНДИКАТОРИ ПРИ АФАЗИЯ ВСЛЕДСТВИЕ ИНСУЛТ“

за присъждане на образователна и научна степен „Доктор“ научна област

7. „Здравеопазване и спорт”, професионално направление 7.4.

„Обществено здраве“, докторска програма „Логопедия”

1. Обща характеристика и актуалност

Дисертационният труд на Добринка Огнянова Калпачка, с научен ръководител проф. д-р Добринка Георгиева е разработен на 185 стандартни страници и е структуриран по следния начин: съдържание, списък с използваните съкращения, увод, три глави, дискусия на резултатите, изводи, заключение, приноси, препоръки. Научният труд е онагледен с 80 таблици и 16 фигури, както и 7 приложения.

Във въведението се подчертава голямата тежест на мозъчносъдовите заболявания за общественото здраве в целия свят и особено в България поради високата заболеваемост и смъртност, която причиняват. Неопровержимо е, че изучаването на афазията като езиково нарушение вследствие на инсулт влиза в обхвата на съвременната медицинска езиково-

говорна патология. Актуалността на темата се подчертава и от факта, че значимостта на проучвания върху точната и научно-базирана диагностика на това нарушение е основен приоритет на медицинската речева и езикова патология.

2. Литературен обзор

Литературата е богата и включва 224 източника, от които 12 на кирилица и 212 на латиница. Литературният обзор е научно информативен, ясен и добре структуриран. Подробно е представено съвременното състояние на научното знание за ICF модела за интерпретация на афазията и научно-базираната диагностика при афазия. Изложената информация в литературния обзор относно разгледаните определения, класификации и предиктори при афазия е пълна и подробна, като показва добрата литературна информираност на докторанта. Особено ценно е направеното сравнение на водещите насоки при мениджмънта на инсулт в САЩ, Австралия, Нова Зеландия, Канада, Великобритания и България въз основа на подбрани критерии за сравнение.

3. Цел, задачи и методика на проучването

Целта на изследването е формулирана ясно и прецизно.

Задачите са 5 и са точно и конкретно формулирани, логично подредени и изпълнението на всяка от тях допринася за изпълнението на целта. Поставени са две конкретни хипотези.

Методиката на представеното лонгитудинално проучване е описана подробно и изчерпателно в двата си етапа на провеждане. Много добре са прецизирани критериите за включване и изключване в проучването. Използван е подходящ иновативен инструментариум. За специфичното изследване на афазията и оценка на тежестта ѝ е приложен научно-базиран стандартизиран инструмент, подходящ за администриране край леглото на

увредени болни. Събраната информация е обработена и анализирана чрез класически и модерни статистически методи.

4. Резултати и анализи

Резултатите от проучването следват логиката на поставените задачи. Представено е разпределението на изследваните случаи по показателите пол, възраст, образование, професионални умения, придружаващи заболявания, неврологичен дефицит, резултати от образната диагностика, големина на инсульта, тежест на инсульта, степен на функционална независимост преди и след инсульта, фармакологично лечение, резултати от администриране на двата теста за изследване на афазията и оценка на тежестта ѝ, на първи и втори етап от изследването.

5. Изводи и препоръки

Изводите са ясни и отразяват точно резултатите от проведеното проучване. Анализът на данните от собствените проучвания и сравненията с резултати публикувани от други автори, е дало възможност на дисертанта да направи значими изводи и заключения. Направените препоръки позволяват да бъдат оценени положително и квалифицирани като резултати с приложим практически характер.

Дисертацията на Добринка Огнянова Калпачка е завършен научноизследователски труд, който има следните приноси: 1. Въведен нов адаптиран на български език научно-базиран скринингов тест за диагностика и оценка на афазия, приложим в условията на болнично неврологично отделение за лечение на остри инсулти в УМБАЛ „Св. Анна“, София; 2. Дефинирани са положителни и отрицателни прогностични фактори за възстановяването на афазия при пациенти, преживели инсулт; 3. За първи път в България е приложен научно-базиран тест BEST – 2: тест за

скрининг, диагностика и оценка на езиковата функция при болни с афазия след исхемичен инсулт; 4. За първи път в България е проведено изследване на езиковите и когнитивните умения на болни пациенти с афазия в острата фаза на исхемичен инсулт; 5. За първи път в България е проведено изследване на състоянието на редица фактори, свързани с болни пациенти с афазия в остра фаза на исхемичен инсулт като демографски показатели и клинични данни; 6. За първи път в България е проведено контролно изследване на езиковите и когнитивните умения на болни пациенти с афазия в хронична фаза на исхемичен инсулт.

Авторефератът отразява точно съдържанието на дисертационния труд и е подготвен в съответствие с изискванията.

Във връзка с дисертационния труд докторантката е направила 4 научни публикации в подходящи научни списания и е участвала в над 20 конгреса, конференции и семинари с доклади и представяния.

Индивидуалните наукометрични показатели на докторантката са в съответствие с минималните национални изисквания.

Давам своята положителна оценка за разработения дисертационен труд на Добринка Огнянова Калпачка и препоръчвам на уважаемите членове на журито да гласуват за присъждане на образователна и научна степен „Доктор“ в научна област 7. „Здравеопазване и спорт“, професионално направление 7.4. „Обществено здраве“.

Дата: 01.05.2023

Член на журито:

Проф. д-р Л. Георгиева, MPhil, PhD, дм